



EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 17.6.2014
COM(2014) 357 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

om EU-strategien for området omkring Adriaterhavet og Det Joniske Hav

{ SWD(2014) 190 final }

{ SWD(2014) 191 final }

Indholdsfortegnelse

1.	INDLEDNING	3
2.	UDFORDRINGER OG MULIGHEDER	4
2.1	UDFORDRINGER.....	4
2.2	MULIGHEDER.....	5
3.	REAKTION: EN HANDLINGSPLAN.....	6
3.1.	BLÅ VÆKST	7
3.2.	FORBINDELSER TIL LANDENE I OMRÅDET	8
3.3.	MILJØKVALITET	9
3.4.	BÆREDYGTIG TURISME	10
4.	FORVALTNING OG GENNEMFØRELSE	10
5.	FORBINDELSER TIL EU'S POLITIKKER.....	12
6.	BREDERE FORBINDELSER	12
7.	KONKLUSION	13
BILAG	KORT OVER EU-STRATEGIEN FOR OMRÅDET OMKRING ADRIATERHAVET OG DET JONISKE HAV	14

1. INDLEDNING

Denne meddelelse vurderer behovene og mulighederne for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst i området omkring Adriaterhavet og Det Joniske Hav. Den indeholder rammerne for en overordnet makroregional strategi og handlingsplan med henblik på at tackle disse udfordringer og muligheder gennem et samarbejde mellem de deltagende lande.

Området udgøres af et funktionelt område, som hovedsagelig defineres af Adriaterhavet og Det Joniske Hav. Området omfatter desuden et betydeligt landområde og behandler hav-, kyst- og landområder som indbyrdes forbundne systemer. Med de øgede strømme af varer, tjenesteydelser og personer som følge af Kroatiens tiltrædelse af EU og med udsigten til, at også andre lande i området tiltræder EU, spiller havnene og deres bagland en betydelig rolle. Når opmærksomheden rettes mod forbindelser mellem hav og land, fremhæves også betydningen af ikkebæredygtige landbaserede aktiviteter for kystområder og marine økosystemer.

Med sine mere end 70 mio. indbyggere spiller området en vigtig rolle for at styrke den geografiske kontinuitet i Europa. Strategien bygger på det adriatisk-joniske initiativ¹, som omfatter otte lande; der er vedlagt et kort. Strategien er åben for andre partnere i området.

Velstand gennem handel og iværksætteri vil give området mulighed for at klare sig ud af den økonomiske krise. Befolkningen i området har brug for bedre beskæftigelsesudsigter, bedre mobilitet, sikrere og mere integreret energiforsyning og en forbedret miljøkvalitet.

På Det Europæiske Råds møde i december 2012 blev Kommissionen anmodet om at fremlægge en EU-strategi for området omkring Adriaterhavet og Det Joniske Hav inden udgangen af 2014. Det overordnede mål med strategien er at fremme bæredygtig økonomisk og social velstand i området gennem vækst og jobskabelse og ved at gøre området mere attraktivt og fremme konkurrenceevnen og konnektiviteten, samtidig med at man bevarer miljøet og sikrer sunde og afbalancerede økosystemer i hav- og kystmiljøet. Dette skal opnås gennem et samarbejde mellem en række lande, der har en fælles historie og geografi. Strategien medfører en tydelig EU-merværdi ved at styrke gennemførelsen af eksisterende EU-politikker i området og giver alle deltagende lande en enestående mulighed for at tilpasse deres politikker til den generelle vision i Europa 2020-strategien. Strategien vil således også bidrage til at knytte tættere bånd mellem Vestbalkan og EU ved at tilbyde et tættere samarbejde med medlemsstaterne med henblik på at tackle fælles udfordringer og muligheder i området.

Strategien bygger videre på:

- erfaringerne fra mere end ti års gennemførelse af det mellemstatslige adriatisk-joniske initiativ. Det vellykkede samarbejde har allerede skabt stærke bånd mellem de deltagende lande og deraf følgende regionalt samarbejde mellem byer, handelskamre og universiteter

¹ Det mellemstatslige adriatisk-joniske initiativ blev iværksat i 2000 med henblik på at styrke det regionale samarbejde, fremme politisk og økonomisk stabilitet og derved skabe et solidt grundlag for den europæiske integrationsproces.

- den maritime strategi for Adriaterhavet og Det Joniske Hav, som blev vedtaget af Kommissionen den 30. november 2012², som omhandler blå vækstmuligheder for havområdet
- et sammenfald i lanceringen af strategien og programperioden 2014-2020. Dette giver mulighed for automatisk at integrere strategien i programmer på EU-, nationalt og regionalt niveau og mobilisere alle politikker og programmer til støtte for strategien
- erfaringerne fra de eksisterende makroregionale strategier³, dvs. EU-strategien for Østersøområdet, EU-strategien for Donauområdet, også hvad angår samarbejdet med lande uden for EU. Erfaringerne viser for eksempel, at der skal fokuseres på et begrænset antal fælles udfordringer og/eller muligheder, og at fælles ejerskab, engagement og lederskab fra deltagende lande er afgørende. Erfaringerne viser også, at der er behov for at styrke den administrative og institutionelle kapacitet.

2. UDFORDRINGER OG MULIGHEDER

2.1 UDFORDRINGER

Landene i området omkring Adriaterhavet og Det Joniske Hav står over for en række fælles udfordringer. En stor del af området har historisk set været plaget af vanskelige politiske og økonomiske omstændigheder og konflikter. Sloveniens og Kroatiens tiltrædelse og de øvrige landes udsigter til at blive medlemmer af EU giver en mulighed for at knytte stærkere bånd og overvinde fortidens problemer. De største udfordringer er:

- **Socioøkonomiske uligheder:** Der er store kontraster mellem landene, både hvad angår BNP pr. indbygger og arbejdsløshed. Visse regioner har et BNP pr. indbygger, der ligger 20 % over EU-gennemsnittet, og en arbejdsløshedsprocent på 4 %, mens andre har et BNP pr. indbygger, der ligger 70 % under EU-gennemsnittet, og en arbejdsløshedsprocent på 30 %. Virksomhederne mangler kapacitet og udnytter ikke tilstrækkeligt den tværnationale dimension i markedsføring, innovation og forskning navnlig inden for den blå økonomi. Der findes kun få klynger, der omfatter erhvervsliv, forskning og den offentlige sektor.
- **Transport:** Området er præget af markante infrastrukturforskelle, navnlig mellem mangeårige EU-medlemsstater og de øvrige lande, hvilket giver ringe adgangsmuligheder. Navnlig vej- og jernbanenettet på Vestbalkan skal hurtigst muligt genopbygges, flaskehalse og manglende forbindelser skal udbedres, og der er behov for intermodale forbindelser, trafikstyringssystemer og opgradering af kapaciteten. Belastningen på skibsfarten er stigende, men der er behov for en styrkelse af overvågnings- og koordineringskapaciteten. Lange ventetider og vanskelige procedurer ved grænserne lægger yderligere hindringer i vejen for den frie bevægelighed. Multimodal transport er kun udviklet i begrænset omfang.

² COM(2012) 713.

³ KOM(2011) 381. SEK(2011) 1071; COM(2012) 128 og COM(2013) 181, COM(2013) 468, SWD(2013) 233.

- **Energi:** Elektricitetsnettene er utilstrækkeligt sammenkoblede, hvilket hindrer udviklingen af et integreret energimarked, begrænser kapaciteten og hindrer en rentabel udnyttelse af vedvarende energikilder. Desuden bør der investeres i gasnet, herunder LNG-faciliteter, for at sikre en effektiv og diversificeret forsyning af gas.
- **Miljø:** Menneskenes stigende udnyttelse af hav- og kystområder er en trussel for økosystemerne. Ikkebæredygtige aktiviteter i turistsektoren lægger pres på vand, land og biodiversitet. På grund af den ringe vanddybe og delvist lukkede karakter⁴ er Adriaterhavet sårbart over for forurening. Overfiskeri, forældede fiskeredskaber og økologisk usund akvakultur truer havets biodiversitet og menneskers sundhed. Urenset spildevand og fast affald fra især landbaserede kilder, gødningsafstrømning fra landbrugsaktiviteter, der forårsager eutrofiering, invasive arter fra ballastvand samt olieforurening og efterforskning efter gaskilder forværrer yderligere situationen. Luftkvaliteten forværres ofte af lokale klimatiske og geografiske forhold og påvirkes af emissioner fra skibsfart og landbaserede aktiviteter (havne, industri). Ulovlig jagt på trækfugle har en indvirkning på EU som helhed. Netværkene for beskyttede områder som f.eks. Natura 2000 og Emerald, er endnu ikke fuldførte.
- **Naturlige og menneskeskabte farer og risici forbundet med klimaforandringerne:** Ud over omfattende seismisk aktivitet er området også udsat og sårbart over for de negative konsekvenser af klimaforandringerne. Manglende fælles risikovurdering, katastroferisikostyring og integreret modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer er en stor udfordring. Landenes erfaringer, ressourcer og knowhow er meget forskellige, og de kan derfor ikke alene klare udfordringerne med stigende vandniveauer, oversvømmelser, tørke, jorderosion og skovbrande.
- **Administrative og institutionelle anliggender:** Kapaciteten på nationalt, regionalt og lokalt niveau skal styrkes med henblik på at sikre grænseoverskridende samarbejde og tværpolitisk koordinering. Når landene tilpasser deres lovgivning til EU-lovgivningen og får adgang til finansielle instrumenter, risikerer de at arbejde i forskellige hastigheder, hvilket hindrer gennemførelsen af en makroregional strategi. Der er desuden problemer med korruption, hvilket underminerer offentlighedens tillid og udvikling. Indvandningspresset og grænseoverskridende kriminalitet nødvendiggør en koordinering af grænsesikkerhedspolitikker.

2.2 MULIGHEDER

Området tilbyder også mange muligheder med potentiale for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst:

- Den **blå økonomi** kan skabe et vigtigt bidrag til vækst. Dette varierer fra udvikling af blå teknologier til bæredygtig produktion og forbrug af fisk og skaldyr. Det omfatter nichemarkeder inden for f.eks. rekreative og fritidsaktiviteter samt kortere krydstogsaktiviteter. Innovation kan give den udsatte skibsbygningsindustri mulighed for at skifte til energieffektive lavemissionsskibe⁵ og for at samarbejde med relaterede sektorer, herunder skibsstyr og robotteknik.

⁴ Adriaterhavet er ca. 50 m dybt. Vandet i Adriaterhavet udskiftes kun hvert tredje eller fjerde år med vandet fra Middelhavet.

⁵ Her forstås SO₂, NO₂ og partikelemission.

- **Forbindelser:** Området er beliggende ved et større europæisk knudepunkt. Området omkring Adriaterhavet og Det Joniske Hav er en naturlig vandvej, der trænger dybt ind i EU. Det er den billigste sejlroute fra Fjernøsten via Suez, hvilket gør rejsen til markederne i Centraleuropa 3 000 km kortere end via de nordlige havne. Der er potentiale for bedre land-havforbindelser og intermodal transport, hvilket vil forbedre konkurrenceevnen i baglandsøkonomierne.
- **Kultur- og naturarv og biodiversitet:** Med sin enestående naturskønhed er områdets kulturelle, historiske og arkæologiske arv et af områdets største aktiver. Der er mange verdenskendte byer (Venedig, Dubrovnik, Mostar, Athen) og naturområder (søerne Plitvice og Skadar). Det er også et område med stor biologisk mangfoldighed med en usædvanlig rig flora, navnlig i økoregionen den dinariske bue (Dinaric Arc).
- **Turisme:** Turistsektoren er allerede hurtigt voksende og bidrager i vidt omfang til BNP og ville kunne høste yderligere fordele ved et øget og bæredygtigt samarbejde og derved udvide sit marked og forlænge turistsæsonen. Området kan blive et foregangseksempel på bæredygtige, ansvarlige og diversificerede turismeprodukter og -tjenesteydelser. Eksisterende handelsmuligheder kan udnyttes mere dynamisk, f.eks. via krydstogter, der gavner de lokale økonomier, og via rekreativt fiskeri. En bæredygtig forvaltning af turismen kan fjerne overdrevent bureaukrati, skabe et gunstigere klima for erhvervslivet og SMV'er, fastlægge fælles standarder, regler og statistikker og fremme offentligt-private partnerskaber.

3. REAKTION: EN HANDLINGSPLAN

I sin rapport⁶ om merværdien af makroregionale strategier anbefalede Kommissionen, at nye makroregionale strategier koncentrerer om et begrænset antal veldefinerede mål, som er tilpasset særlige behov for et forbedret samarbejde på højt niveau. Ud fra en bottom-up-tilgang blev der derfor afholdt omfattende høringer af de berørte parter for at opstille klare specifikke målsætninger for området.

Der vil blive gennemført en rullende handlingsplan, der ledsager strategien og udvider den maritime dimension til at omfatte baglandet⁷. Handlingsplanen er struktureret omkring fire indbyrdes forbundne søjler af strategisk relevans og omfatter en liste over mulige, vejledende aktioner. Søjlerne er:

1. Blå vækst
2. Forbindelser i regionen (transport- og energinet)
3. Miljøkvalitet
4. Bæredygtig turisme.

Der er desuden identificeret to tværgående aspekter:

⁶ COM(2013) 468 af 27.6.2013.

⁷ Handlingsplanen vil med mellemrum blive revideret og ajourført, efterhånden som der opstår nye behov.

- kapacitetsopbygning, herunder kommunikation, med henblik på en effektiv gennemførelse og bevidstgørelse af offentligheden og om støtte
- forskning og innovation med henblik på at stimulere højt kvalificeret beskæftigelse, vækst og konkurrenceevne. Samarbejde i tværnationale netværk kan medføre nye idéer og bidrage til at udvikle nye produkter og tjenesteydelser.

Endvidere indgår modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer og katastroferisikostyring som horisontale principper for alle fire søjler.

Inden for hver søjle blev der som led i høringsprocessen også identificeret et begrænset antal emner for handlingsplanen, hvor der er behov for hurtig indsats og hvor der kan opnås størst fordel af en fælles indsats. Disse emner er også relevante for EU's politikker, navnlig politikker med en territorial dimension. De udvalgte emner under hver søjle præsenteres herunder.

3.1. BLÅ VÆKST

Formålet med denne søjle, som koordineres af Grækenland og Montenegro⁸, er at skabe innovativ maritim vækst i området ved at fremme bæredygtig økonomisk udvikling og beskæftigelse og forretningsmuligheder i den blå økonomi, herunder fiskeri og akvakultur. Der skal i den forbindelse sættes på klynger, der involverer forskningscentre, offentlige organer og private virksomheder. En koordineret fiskeriforvaltning vil forbedre dataindsamling, -overvågning og -kontrol. Fælles planlægning og øget administrativ og samarbejdskapacitet vil forbedre udnyttelsen af de eksisterende ressourcer og forvaltningen af havene for det enkelte havområde.

Blå teknologier

At skabe højt kvalificerede job og økonomiske muligheder ved at fokusere på forskning og innovation, udvikling af klynger og overførsel af viden i relation til blå teknologier, der er typiske for området, i forbindelse med regionale og nationale strategier for intelligent specialisering (f.eks. grøn skibsbygning, lystsejls, bioteknologier, undersøisk robotteknologi).

Fiskeri og akvakultur

At gøre fiskeri og akvakultur mere rentabelt og bæredygtigt ved at forbedre dataindsamlingen, -overvågningen og -kontrollen, gennemføre flerårige fiskeriforvaltningsplaner for det enkelte havområde, harmonisere standarder, forbedre færdigheder og kapaciteten til at overholde EU's regler og standarder og øge merværdien af lokale værdikæder for fisk og skaldyr, navnlig ved hjælp af særlige forsknings- og innovationsplatforme, fælles udvikling af markedsoplysninger og mere gennemsigtig markedsføring og forarbejdning.

Forvaltning af havene og dermed forbundne tjenesteydelser

⁸ To lande, et fra EU og uden for EU, koordinerede udviklingen af handlingsplanen for de søjler, som de koordinerede.

At forbedre den administrative og institutionelle kapacitet, tjenesteydelser i forbindelse med søfart og bedre styring, herunder udveksling af oplysninger, fælles planlægning og fælles forvaltning af eksisterende ressourcer (f.eks. maritim fysisk planlægning og integreret kystzoneforvaltning).

Eksempler på mål, der skal nås inden 2020, kan f.eks. omfatte:

- 20 % stigning — sammenlignet med udgangssituationen — i investeringer i forskning i blå teknologier;
- flerårige planer for fiskeriforvaltning, der skal vedtages og gennemføres i de enkelte havområder;
- 100 % af havet under national jurisdiktion omfattet af maritim fysisk planlægning og 100 % af kystlinjerne af integreret kystzoneforvaltning, og der skal indføres gennemførelsesmekanismer hertil.

3.2. FORBINDELSER TIL LANDENE I OMRADET

Formålet med denne søjle, som koordineres af Italien og Serbien⁹, er at forbedre transport- og energiforbindelserne i området og forbindelserne med resten af Europa. Der er behov for indbyrdes forbundne og bæredygtige transport- og energinet for at udvikle regionen. Samarbejde er nødvendigt for at begrænse flaskehalse og udvikle infrastrukturen og forskriftsmæssige rammer. Koordineret overvågning af skibstrafik og multimodal transport vil øge konkurrenceevnen.

Søfart

Sikker søfart er betinget af harmoniserede overvågningssystemer og udvikling af moderne intermodale havne, der samarbejder i klynger. Landene og havnene må samarbejde for at modernisere trafikstyringen i lyset af overbelastningen og konkurrere på verdensplan, navnlig med de nordeuropæiske havne.

Intermodale forbindelser til baglandet

For at støtte stigningen i søtransport af varer skal de intermodale forbindelser til baglandet opgraderes. Udviklingen af knudepunkter, der kombinerer søtransport, jernbanetransport, vejtransport, lufttransport og transport ad indre vandveje, skal bygge på bæredygtige transportsystemer i forbindelse med bl.a. lokale og regionale planer for luftkvaliteten. Fælles foranstaltninger såvel fysiske som ikke-fysiske bør mindske flaskehalsene ved grænserne.

Energinet

EU's tre energipolitiske mål – konkurrenceevne, forsyningssikkerhed og bæredygtighed – skal opnås ved hjælp af et velsammenhængende energimarked. Der er brug for investeringer for at kunne forbinde elnettene og afslutte arbejdet med gasnettene. De forskriftsmæssige foranstaltninger skal håndhæves for at fjerne hindringer for

⁹ Se fodnote 8.

grænseoverskridende investeringer.

Eksempler på mål, der skal nås inden 2020, kan f.eks. omfatte:

- en fordobling af den nuværende adriatisk-joniske markedsandel for containertrafik og samtidig en begrænsning af de miljømæssige indvirkninger
- en nedbringelse af ventetiden ved de regionale grænseovergange med 50 %.

3.3. MILJØKVALITET

Formålet med denne søjle, som koordineres af Slovenien og Bosnien-Hercegovina¹⁰, er at skabe en bedre miljøkvalitet gennem samarbejde i området. Det vil bidrage til et godt miljø i hav- og kystøkosystemerne, begrænse forureningen af havet, begrænse, mindske og kompensere for arealbefæstelse¹¹, begrænse luftforureningen og begrænse tab af biodiversitet og nedbrydelse af økosystemer.¹² En fælles indsats for at bevare økoområder, der omfatter flere lande, er en fordel for Europas naturarv, da dette også sikrer, at infrastrukturinvesteringer hverken forringer miljø og landskaber eller skaber øget forurening.

Havmiljø

- **Trusler mod kystøkosystemer og havets biodiversitet:** Presset på hav- og kystøkosystemer kan mindskes gennem bedre viden om biodiversitet og koordineret gennemførelse af maritim fysisk planlægning og integreret kystzoneforvaltning, relevant miljølovgivning¹³ og den fælles fiskeripolitik. En forbedring af grænseoverskridende netværk af beskyttede havområder i åbent farvand og udveksling af bedste praksis blandt de forvaltende myndigheder bidrager yderligere til at bevare biodiversiteten.
- **Forurening af havet:** Koordinerede investeringer i vandrensningsanlæg anlæg til håndtering af fast affald, fælles bestræbelser på at håndtere hele livscyklussen for havaffald, fælles kapacitet til at forebygge og reagere på olieudslip og andre store forureningstilfælde, begrænsning af undervandsstøj, og øget kendskab blandt landmænd til de negative virkninger af overdreven brug af nitrater, vil i væsentlig grad mindske truslerne mod det marine dyreliv og menneskers sundhed.

Tværnationale terrestriske habitater og biodiversitet

Der vil blive tilskyndet til fælles forvaltning af øko-områder på tværs af grænserne og af sunde bestande af store rovdyr og foranstaltninger til bedre overholdelse af jagtregler for trækfugle.

Eksempler på mål kan f.eks. omfatte:

¹⁰ Se fodnote 8.

¹¹ SWD(2012) 101 – Retningslinjerne om bedste praksis for at begrænse, afhjælpe eller kompensere for arealbefæstelse:

¹² med hensyn til SO 2, No 2, partikler og ozon.

¹³ Navnlig havstrategirammedirektivet og EU's habitatdirektiv og fugledirektiv.

- etablering af en fælles platform for alle lande for dataindsamling, forskning og analyse inden udgangen af 2015
- styrkelse af netværkene Natura 2000 og Emerald og oprettelse af et sammenhængende net af beskyttede havområder i henhold til havstrategirammedirektivet inden 2020
- i 2020 skal 10 % af Adriaterhavet og Det Joniske Hav være dækket af beskyttede havområder i tråd med internationale forpligtelser.

3.4. BÆREDYGTIG TURISME

Formålet med denne søjle, som koordineres af Kroatien og Albanien¹⁴, er at udvikle områdets fulde potentiale i form af en innovativ, bæredygtig og ansvarlig kvalitetsturisme. En diversificering af turistprodukter og — tjenester vil sammen med en bekæmpelse af sæsonafhængighed give virksomhederne et løft og skabe arbejdspladser. En global markedsføring af et adriatisk-jonisk "brand" for turismeprodukter og –tjenesteydelser vil øge efterspørgslen.

Diversificeret turismeudbud (produkter og tjenesteydelser)

Potentialet i områdets rige kulturarv er endnu ikke udnyttet fuldt ud. Der kan drages fordel af et favorabelt klima og marked for at skabe en stærkt erhvervsorienteret dynamik baseret på bedste praksis. Alternativ og helårsturisme kan fremmes i handlingsplaner for territorial udvikling. Hvis der skal skabes bæredygtige turismeprodukter og -tjenester, er det af afgørende betydning at diversificere og forbedre kvaliteten af turismeudbudet.

Bæredygtig og ansvarlig turismeforvaltning (innovation og kvalitet)

Der er behov for flere foranstaltninger med henblik på en bæredygtig og ansvarlig udvikling blandt de berørte parter i turistsektoren. Dette omfatter fælles standarder og regler, en reduktion af de miljømæssige virkninger af masseturisme, bedre kvalifikationer og inddragelse af alle aktører (offentlige, private, besøgende) i forbindelse med fremme af et bæredygtigt og ansvarligt koncept for turisme.

Eksempler på mål, der skal nås inden 2020, kan f.eks. omfatte:

- 50 % stigning i turismen uden for højsæsonen
- oprettelse af 5 nye makroregionale turistruter.

4. FORVALTNING OG GENNEMFØRELSE

Erfaringerne med eksisterende makroregionale strategier viser, at gode og stabile forvaltningsmekanismer er afgørende for en effektiv gennemførelse. Kommissionens rapport om forvaltning fra maj 2014¹⁵ identificerer tre vigtige behov: Stærkere politisk lederskab, effektiv beslutningstagning og god organisation.

¹⁴ Se fodnote 8.

¹⁵ Rapport fra Kommissionen om forvaltningen af makroregionale strategier, COM(2014) 284 af 20. maj 2014.

Bedre forvaltning handler ikke om nye midler eller bureaukrati, men om, hvordan strategien gennemføres og af hvem, og om, hvordan fælles aktioner iværksættes og finansieres. Forvaltningen skal omfatte både en politisk og en operationel dimension, hvor ressortministerierne og gennemførelsesorganerne fastlægger strategiske målsætninger, og sikrer, at der følges op på arbejdet. Dette vil give klarere resultater og få større gennemslagskraft.

Koordinering

Der er også behov for koordinering mellem de deltagende lande og mellem de forskellige ministerier og beslutningsniveauer i hvert enkelt land. For hver søjle samarbejder to koordinatore fra relevante ministerier, der repræsenterer to forskellige lande, med partnere på tværs af grænserne om at udvikle og gennemføre handlingsplanen.

Kommissionen fungerer som uafhængigt medlem og formidler EU's synspunkt støttet af en gruppe på højt niveau om makroregionale strategier med repræsentanter for EU-28 samt ikke-EU-lande, der deltager i disse strategier.

Gennemførelse

Der er følgende centrale betingelser for god gennemførelse:

- landene anerkender, at strategien går på tværs af sektorpolitikker og er af interesse for alle forvaltningsniveauer
- fuld og effektiv inddragelse af lande uden for EU på alle niveauer
- politisk støtte på højt niveau, hvor ministrene fastlægger den overordnede styring af strategien og tager ejerskab og ansvar, samordner politikker og fonde og afsætter midler og giver status til beslutningstagningen og tekniske niveauer.
- som garant for EU-dimensionen sikrer Kommissionen en strategisk tilgang på EU-plan
- landet overvåger og evaluerer fremskridt og yde vejledning til gennemførelsen
- god udnyttelse af arbejdet i eksisterende regionale organisationer
- der ydes pålidelig støtte til søjlekoordinatorerne, navnlig gennem den institutionelle bistand og hjælpen til kapacitetsopbygning fra det adriatisk-joniske tværnationale samarbejdsprogram for perioden 2014-2020
- inddragelse af centrale målgrupper: nationale, regionale og lokale myndigheder, medlemmer af parlamenterne (regionale, nationale og Europa-Parlamentet), arbejdsmarkeds parter, civilsamfundet, den akademiske verden og NGO'er.

Hvis strategien skal starte på et solidt grundlag, må der tidligt i processen træffes en afgørelse om disse spørgsmål.

Finansiering

Strategien gennemføres bl.a. ved at udnytte og tilpasse eksisterende finansiering på nationalt plan og EU-plan af relevans for de fire søjler og emner. Ved at godkende strategien forpligter de deltagende landes regeringer sig til at anvende denne støtte til at gennemføre handlingsplanen. De europæiske struktur- og investeringsfonde og instrumentet for førtiltrædelsesbistand for 2014-2020 yder især omfattende støtte og en lang række redskaber og tekniske muligheder.

Der findes andre fonde og instrumenter af relevans for søjlerne, nemlig Horisont 2020 for alle søjler, Connecting Europe-faciliteten for søjle 2, Life-programmet for søjle 3 samt til afbødning af og tilpasning til klimaforandringerne, og for søjle 4 Cosme-programmet for små og mellemstore virksomheder. Der er også andre finansieringskilder såsom investeringsrammen for Vestbalkan, Den Europæiske Investeringsbank og andre internationale finansielle institutioner.

Disse fonde og instrumenter bør skabe en betydelig løftestangseffekt og tiltrække midler fra private investorer. Strategien vil også drage nytte af det arbejde, der er udført gennem de to andre makroregionale strategier indenfor innovativ finansiering.

Rapportering og evaluering

Evalueringen vil blive baseret på arbejdet søjlekoordinatorernes arbejde, og de aflægger rapport om fremskridtene med hensyn til at opfylde målene.

Med henblik på at udfylde mangler i de disponible data, der er nødvendige for at indsamle grundlæggende situationer, navnlig i lande uden for EU, fremmes dataindsamling som et tværgående kapacitetstema i det adriatisk-joniske tværnationale samarbejdsprogram. Mens den vigtigste indikator for succes er gennemførelsen af handlingsplanen, skal der udvikles mere detaljerede indikatorer som et første trin.

De deltagende lande organiserer ligeledes hvert år et forum, hvor man evaluerer resultaterne, konsulterer parterne om reviderede aktioner og udvikler nye tiltag.

5. FORBINDELSER TIL EU'S POLITIKKER

Denne strategi kræver ingen ændringer i EU-lovgivningen og sigter mod at styrke de EU-politikker, der er relevante for regionen¹⁶. Den støtter også større en overholdelse af forpligtelserne i EU-lovgivningen, afhjælpning af mangler og praktiske problemer, som er årsag til forsinkelser, især i sammenhæng med det indre marked og miljøet¹⁷. Der lægges vægt på en integreret tilgang, som forbinder forskellige politikområder i en kohærent gennemførelse af EU's territoriale politikker. Dette fremhæver forbindelser mellem EU-politikker og -programmer, herunder EU's strategier om biodiversitet¹⁸, tilpasning til klimaforandringer¹⁹ og EU's FoU-rammeprogrammer.

6. BREDERE FORBINDELSER

Der skal sikres en koordinering med EU's strategi for Donauområdet og med den kommende EU-strategi for Alpeområdet. Interact-programmet kan spille en central rolle i denne henseende.

¹⁶ F.eks. direktivet om maritim fysisk planlægning, den fælles fiskeripolitik, EU's strategi for katastroferisikostyring, transeuropæiske net (transport og energi), den fremtidige transportsektor osv.

¹⁷ Navnlig habitat- og fugledirektivet, vandrammedirektivet, havstrategirammedirektivet, og direktiverne om nitrater, luftkvalitet, nationale emissionslofter og affald.

¹⁸ KOM(2011) 244.

¹⁹ COM(2013) 216.

Der må skabes synergier med andre mellemstatslige organer i strategiens geografiske område f.eks. det adriatisk-joniske initiativ, eller med et andet/bredere anvendelsesområde, f.eks. Det Regionale Samarbejdsråd og Det Centraleuropæiske Initiativ.

Det er afgørende at sikre koordinering med middelhavsprogrammer og -initiativer²⁰ og sammenhæng med de eksisterende retlige rammer²¹.

7. KONKLUSION

Efter flere år med vanskelige politiske og økonomiske omstændigheder har det adriatisk-joniske område nu bedre fremtidsudsigter. Med en generel ramme for politisk koordinering og territorielt samarbejde vil strategien gøre området til et bedre sted at bo, arbejde og være i fritiden. Området kan fungere som et foregangseksempel for vækst, job og idéer og som portal til andre dele af verden. Med en fælles indsats kan området forberede sig godt på udfordringerne og mulighederne i det 21. århundrede.

Kommissionen opfordrer derfor Rådet til at godkende denne meddelelse. Europa-Parlamentet, Rådet, Regionsudvalget og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg opfordres til at behandle nærværende dokument.

²⁰ Navnlig Middelhavsunionen og Den Almindelige Kommission for Fiskeri i Middelhavet.

²¹ Navnlig "Barcelonakonventionen om beskyttelse af Middelhavets havmiljø og kystområder".

